

22 tips til vintertelting

Kvier du deg for å overnatte i telt om vinteren fordi det høres kaldt og ubehagelig ut? Med riktig utstyr og gode rutiner kan vinterteltingen bli en positiv opplevelse.

Publisert: 02. april 2020

Skrevet av: Kristin Folsland Olsen

<https://www.dnt.no/turtips/turvett/artikler/22-tips-til-vintertelting/>

Slå leir

1. Klargjør teltplassen:

Sett opp teltet med det samme du kommer frem til leir. Planer teltplassen ved å trække ned snøen med skiene på. Trakk gjerne en flate som er litt større enn teltet, så blir det enkelt å bevege seg rundt det etterpå. Vent litt med å sette opp telte slik at snøen «setter seg». Begynn oppsettet av teltet utenfor flaten, så unngår du å lage store ujevnheter når du går omkring. Lukk alltid glidelåser og snurr sammen barduner når du pakker ned teltet slik at det er helt klart til oppsett.

2. Forskjell på telt:

Sett på teltet i vindretningen. Dette er spesielt viktig med tunell-telt. Et kuppeltelt tåler vind bedre. Tunell-teltet har ofte større yttertelt og vinner poeng på det.

3. Barduner skikkelig:

Vend stålkantene på skiene innover slik at du ikke kutter barduner og pluggfester. Ha festepunktet for bardunene så nærme bakken som mulig. Stikk skiene ned i snøen med ca. 45 graders vinkel slik at de holder seg på plass. Stavene stikker du med håndtaket ned. Vær varsom når de tas opp igjen. Snøen kan ha pakket seg og stavene fryst fast. For å unngå å ødelegge stavene, bruker du en spade til å løsne på snøen rundt og vippe dem opp. Grav evt. stavene eller bardunene ned i snøen (liggende med langsiden mot teltet)

4. Husk snø på storm-mattene:

"Mur" teltet fast ved å legge godt med snø, helst blokker, på storm-mattene. Da blir det mer vindstabil og blafrer mindre.

5. Levegg:

Blåser det mye, kan du vurdere å bygge en levegg for å skjerme teltet for vind og snøføyke. Skjær ut snøblokker med spaden, og bygg en kraftig mur minst i samme høyde som teltet. Form den som en pil, med spissen vendt bort fra teltet. Ikke plasser muren for tett inn på teltet, da kan det danne seg bakevje som produserer enda mer snøføyke. Det tar gjerne en time å bygge en stabil levegg, så du må vurdere behovet. Det er ingen tvil om at muren blokkerer for vinden, det blir også mindre bråkete siden vinden ikke river like mye i teltduken. Det er også praktisk å kunne gå på do bak leveggen om snøfyka herjer. Skal du bo i camp flere netter gir det mer mening å bygge leveggen.

6. Kjøkkengrop:

En god kjøkkengrop i forteltet er vinterteltens vei til høy komfort. Grav ut et rektangel slik at du sparer igjen snø under skråtaket til å lage kjøkkenbenk. Ikke grav helt ut mot teltduken, da finner vinden fort veien inn og skaper snøføyke. Det er dessuten praktisk med en liten hylle til å oppbevare skistøvler og annet, samt at den kan brukes som sitteplass for den kjøkkenansvarlige.

Hvor dypt du skal grave, avhenger av snødybde samt preferanse. Noen liker å sitte i innerteltet med føttene i bakken i kjøkkengropa, mens andre liker full ståhøyde. Det gir deg mulighet til å få strekt ut ryggen og gir god plass til både kokkelering og påkledning.

OPPREIST:

Fordelen med vinterteltning er at du kan lage en grop i ytterteltet. her kan du stå oppreist på vei ut og inn av teltet, og du kan lage mat her. Den naturlige benken fungerer som bord til primus. Foto: Kristin Folsland Olsen

Kjøkken og mat

7. Organiser kjøkkenet:

Organiser det fine snøkjøkkenet ditt, og lag en ren og en skitten side. Det betyr å holde drivstoff unna der du tar snø til drikkevann.

Skal du smelte mye vann, er det smart å lage et lite snølager på kjøkkenet, enten ved å spa inn noen snøblokker, eller å fylle snø i f.eks. en IKEA-pose. Skal du bare smelte snø til et par liter, går det som oftest greit å bruke snø fra "kjøkkeninnredningen". Uansett er det lurt å ha noe å spa snøen med opp i kasserollen, enten det er en liten lekespade i plast, eller en plastkopp med godt håndtak.

8. Kasseroller og vindskjerm:

Skal du smelte mye snø, er det en fordel med litt størrelse på kasserollen for å stadig vekk fylle på med snø. Begynn med litt vann i bunnen av kjelen, da smelter snøen raskere.

Mange kasseroller har varmeveksler. Dette gir raskere koking og lavere drivstofforbruk, ulempen er høyere utslipp av kullos når brennere brukes med denne type kjele.

Vindskjerm og varmereflektor øker også effektiviteten. Dette er spesielt viktig utenfor teltet.

9. Ventilasjon:

Ventilasjon er viktig, både ved bruk av kokeapparat, men også om natta. Ventiler godt slik at du minimerer kondens som fryser til is på innsiden av teltet. Når det ligger snø på storm-mattene, kommer det ikke så mye luft i de lave luftelukene. Påse at de høyere plasserte lukene er åpne. Det er også smart å åpne toppen av teltdøra til innerteltet. Da sikrer du bedre ventilasjon.

10. Brenneren må stå stabilt:

Kokeapparat i ytterteltet innebærer også risiko, men den er tryggere å håndtere. Det aller tryggeste er å fyre utendørs, men det er lite realistisk at det er mulig hver dag på vintertur. Under oppfyring kan du vurdere å fyre opp brenneren nede i arbeidsgropa. Da er du sikker på at høye flammer ikke slikker teltduken ved oppfyring. Brenneren må stå på en stabil plate for å stå støtt og ikke smelte seg nedover i snøen.

11. Vær påpasselig med kokeapparatet:

Alle friluftsbrennere kan være brannfarlige. Å fyre med disse inne i teltet er forbundet med risiko. Velger du likevel å gjøre det, må du forvarme og starte brenneren i forteltet, før den eventuelt flyttes inn i innerteltet. Pass på å ha god lufting, og ha minst mulig løse ting i teltet. Ha en kniv tilgjengelig dersom du

må skjære deg ut ved brann. Teltdukene er brannfarlige, og alle produsenter fraråder å fyre i telt.

12. Snøbørste:

En liten børste med stiv bust er nyttig for å koste vekk snø fra taket i innerteltet, og fra klær, sko og annet utstyr.

Sov godt

13. Sovepose:

Bruk en varm sovepose. Både dun- og syntetisk fyll funker. Dun er varmest, lettest og kan komprimeres mest. Syntetisk tåler fuktighet bedre, og kollapser ikke på samme måte som dun kan gjøre dersom den blir fuktig. Syntetisk er ofte rimeligere i innkjøp. Soveposen må ikke være for lang da det fører til at du kan bli kald fordi mer luft må varmes opp. En mulig løsning er å knyt soveposen kortere med en stropp i enden. Har du ikke varm nok pose, kan du bruke to.

14. Vær varm før natta:

Det er viktig at du ikke er kald, sulten eller tissetrengt når du legger deg. På den siste tisseturen før natten springer du noen ganger rundt teltet, svinger med bein og armer og får blodpumpa i gang. I samme slengen etterstrammes barduner, før du kryper ned i posen.

I soveposen kler du deg i ett eller to lag ullundertøy, ikke mer. Ha på ullsokker og ull-lue eller buff. Lukk soveposen godt igjen rundt ansiktet. Om det er kaldt, trer du dunjakke el.l. utenpå posen. Har du uttakbare innersko til skistøvlene, ta dem med i soveposen.

Våkner du om natta og må tisse, så er det ingen bønn, kom deg ut! Å bli liggende og holde seg er oppskriften på dårlig søvn. Menn kan bruke tisseflaske i posen. Jenter kan tisse i kjøkkengropa. Grav en liten forsenkning og legg en snøblokk over når du er ferdig.

HOLD ORDEN: Ryddighet er viktig i et trangt telt, både for å slippe å bruke tid på å lete etter ting, men også om du må evakuere pga. brann eller teltkollaps.

15. Liggeunderlag:

For å holde seg god og varm er liggeunderlaget minst like viktig som en varm sovepose. Du må isolere mot kulden som kommer nedenfra, ellers blir du liggende å fryse. Det kan være lurt med to liggeunderlag. Gjerne et i skumplast nederst, og et godt oppblåsbart med dun- eller fiberfyll oppå. Har du ikke sistnevnte kan du bruke to av skumplast. Noen bruker også reinskinn som

isolerer godt, men det er tungt og fordrer at du har god plass og at du ikke bryr deg om flagrende dyrehår i teltet.

En viktig årsak til å ha et underlag i polyetylen er at det tåler røff bruk. Får du en gnist fra et bål eller kommer borti med skarpe gjenstander, så blir det ikke ødelagt som et oppblåsbart underlag. Det er også fint å ta frem under pause på dagsmarsj, eller til å sitte på ute i kjøkkengropa.

16. Tørking og lufting:

Klær tørkes lettest på kroppen. Bruker du ullnetting innerst mot kroppen kan du unngå å få så våte ulltrøyer, og dermed ikke ha behov for å skifte ullundertøy.

Sokker, vanter eller ull-bhen kan legges innenfor stillongsen inn mot lårene eller magen. Da tørker de lettest, og du vet hvor det er når du skal kle deg om morgenen.

På tur over flere dager, bør du lufte soveposen før du pakker den ned om morgenen. Da få du tørket ut fukt. Heng posen over et par skistaver.

17. Varm flaske:

Varmeflaske i soveposen er veldig behagelig. Det mest funksjonelle er halvlitersflasker fra Nalgene, som tåler kokende vann. Legg flaskene inn i en ullsokk eller annet plagg før du legger dem i posen, slik at du ikke brenner deg. Vær nøye med å skru igjen korken.

Med to halvlitersflasker isteden for en litersflaske sprer du varmen. Om morgenen varmer du skistøvlene med flaske nedi.

18. Husk hyggen:

En lyslenke og/eller teltlykt skaper stemning og hygge i teltet. Det finnes lette, sammenleggbare modeller med et lite solcellepanel til lading.

Om vinteren blir det mer innetid i teltet enn om sommeren. Ta med en bok, yatzy, kortstokk eller en hyggelig overraskelse.

19. Varme føtter:

Fotposer er praktisk å ha med på vintertur. Da slipper du å ta på skistøvler når du skal ut og tisse. Såre, slitne føtter setter også pris på dette.

Uttakbare innersko fra skistøvelene er ypperlig å ha i teltet, og i fotposene når du skal ut. Tøfler av dun, fiber eller tovet ull er et godt alternativ.

20. Vintermat:

Skal du være underveis i mange dager, er det enkelt og greit med ferdigprodusert, frysetørket mat. Det er svært praktisk og raskt og tilberede både til frokost og middag. Eventuelt kan du frysetørke selv (det tar lang tid, men er mye billigere.)

Stekes kjøtt og grønnsaker på forhånd, spares mye vekt. Ris er et bedre valg enn pasta. Kasserollen med ris settes til side for å trekke, for å unngå damp.

21. Bryte leir:

Det tar gjerne en til to timer å bli klar om morgenen, avhengig av erfaring, antall folk, hvor kaldt det er etc. Det er lurt å avtale avgangstidspunkt slik at ikke noen blir stående og vente og fryse. Når teltet pakkes ned, er det viktig å rise godt for å få av snø og is. Lukk alltid glidelåser og snurr sammen barduner når du pakker ned teltet slik at det er helt klart til oppsett.

Se til at leirområdet er pent ryddet. Dekk gule flekker og fyll igjen kjøkkengropa med snø. Sporløs ferdsel er bra. Alt av søppel må bli med hjem.

22. Lei utstyr og prøv vinterteltning:

Om du ikke har utstyret som trengs, finnes det over 300 steder i Norge der du kan låne bl.a. telt, ski, soveposer og underlag. Sjekk bua.io, frilager.no, kirkensbymisjon.no/skattekammeret og utstyrssentralen.no.

LY MOT VINDEN: Skjermer du teltet med en levegg, får du en roligere natt og et lunt sted å tisse.
Foto: Kristin Folsland Olsen